

Eleccions als Estats Units

El judici del desencís

Ja falten poques setmanes perquè les urnes decideixin als Estats Units si hi ha d'haver relleu o no a la Casa Blanca. I si Bush ho té magre per a continuar, encara li queda la possibilitat de vèncer els seus rivals (Clinton i Perot) desacreditant-los.

Freeport. Estat del Maine. Tot va començar l'any 1912, quan el jove Leon. L. Bean, propietari d'una mena de ferreteria que venia de tot, va decidir de donar una forta embranzida al seu negoci. L. L. Bean va fer propaganda entre els caçadors de l'estat del Maine d'unes noves botes especials per a la cacera que tenien una garantia total i que serien canviades immediatament, cas que sortissin defectuoses. El destí va fer-li una mala jugada al jove Bean: del primer centenar de botes que va vendre, noranta eren defectuoses. L. L. Bean va mantenir la paraula i va canviar les botes dolentes. La seva actitud va ser la millor publicitat. L. L. Bean va edificar un gran imperi comercial. Avui té dotzenes de filials i dona feina a centenars de treballadors. La seva paraula li va valer fama i fortuna. Si en aquests moments hi ha una persona que voldria assemblar-se a L. L. Bean és sens dubte el president George Bush, que ho té força negre per a renovar el mandat presidencial. El ja famós "read my lips" ("llegiu-me els llavis") li ha passat factura, una factura que no sap si podrà pagar.

Qui ho té força millor és el candidat demòcrata a la Casa Blanca, Bill Clinton: disposa d'un 52 per cent de la intenció de vot, contra el 40 per cent del president George Bush, segons un sondatge de fa uns dies, elaborat per la cadena de televisió CBS i el diari *New York Times*. L'enquesta demostra que la parella demòcrata Clinton i Gore té els seguidors més fidels entre els electors de menys de 30 anys, que consideren l'economia i la situació econòmica dels Estats Units com el punt prioritari d'aquesta campanya electoral.

A menys d'un mes de les eleccions, la campanya del president George Bush fa l'efecte d'anar descontrolada i sense recursos; l'últim cartutx sembla el d'atacar la credibilitat del seu rival demòcrata, Bill Clinton, i de retreure que aquest no va

La guerra dels debats

El primer debat televisiu entre el president nord-americà, George Bush, i el candidat demòcrata a la presidència, Bill Clinton, va ser suspès quan la Casa Blanca va refusar el model proposat per una comissió independent. El portaveu de la Casa Blanca, Marlin Fitzwater, va destacar que els representants dels dos partits hauran de discutir ara on, quan i com es reuniran els dos candidats per debatre els seus programes electorals. La comissió encarregada d'organitzar els debats havia convocat el primer cara a cara entre Bush i Clinton per al dia 22 a la Universitat de Michigan. Bush va rebutjar el debat perquè només hi havia un sol moderador, en lloc d'un grup de periodistes, tal com va passar durant els debats de les eleccions de 1988.

Clinton va acceptar ràpidament la proposta de celebrar tres debats entre els candidats presidencials i un entre els aspirants a la vice-presidència, Dan Quayle i Albert Gore. El candidat demòcrata va anunciar que pensava anar a la Universitat de Mi-

anar a la guerra de Vietnam. Ara, els experts no donen George Bush per derrotat. Trenta dies de campanya electoral als Estats Units són una eternitat. Bill Clinton, conscient del seu avantatge, ha adoptat fins ara una actitud defensiva. Els republicans voldrien posar Clinton entre les cordes utilitzant a fons i sense escrúpols el fet que el candidat demòcrata es negués, quan tenia vint anys, a combatre a la Guerra del Vietnam. Els republicans ja fa dies que han començat l'ofensiva. Fa poc George Bush, en un discurs fet davant guàrdies nacionals a Salt Lake City (Utah), va deixar clar que el país no podia confiar en una persona que no havia volgut defensar el seu país. Institucions i analistes especialitzats en l'estudi de les tendències de vot com la Brookings Institution consideren

chigan per demostrar que és George Bush qui rebutja el debat per televisió. Pels observadors, aquesta actitud dels republicans forma part de l'estira-i-arronsa previ a qualsevol elecció presidencial que arribarà a un acord total sobre dates i format que no s'allunyanen gaire dels que ha recomanat la comissió. Els dos candidats s'han compromès a celebrar debats davant les càmeres de televisió i les dates proposades per la comissió són, aparentment, les úniques lliures en la carregada programació televisiva, plena d'esdeveniments esportius. De totes maneres, els entesos consideren que finalment Bush i Clinton es posaran d'acord i preveuen la celebració de dos debats a l'octubre —més un entre els candidats a la vice-presidència—. El primer debat per televisió en una campanya electoral va tenir lloc entre John F. Kennedy i Richard Nixon, a les presidencials de 1960, i va ser determinant per a la victòria, per un marge de vots molt estret, del candidat demòcrata.

J. M.

George Bush té molt difícil la seva reelecció com a president dels Estats Units.

APRIL

que aquestes crítiques es deixaran sentir en el resultat final. No és pas la primera vegada que els republicans, al llarg d'aquesta llarguíssima campanya, carreguen contra Clinton. Poc després de la convenció republicana va començar una campanya contra la dona del candidat demòcrata, Hillary Clinton, que els republicans van acusar de ser una feminista radical i d'anar contra els valors familiars.

ELS ERRORS DE BUSH

El desembarcament de James Baker a la convenció republicana de Houston, al costat de l'equip de George Bush, semblava que podria ser decisiu, però només ha estat important. Baker mateix reconeixia fa poc que s'havien fet massa errors durant massa temps i que seria molt difícil d'adreçar les coses, especialment les tendències de vot dels americans. I és que durant molt de temps l'administració republicana s'ha tirat pedres sobre el seu propi terrat.

Economia: L'economia és el veritable taló d'Aquil·les de Bush. Les xifres parlen soles i mostren que l'economia nord-americana passa un dels pitjors moments des del 1930. Tres milions més d'americans s'han quedat sense feina des del 1989. El creixement de l'economia de molts nord-americans, un cop descomptats inflació i impostos, només ha crescut realment un 1,2, el creixement més baix des de la Gran Depressió dels anys trenta. Bush està pagant ara els plats trencats i els excessos econòmics i l'especulació dels anys vuitanta. El que sí que és responsabilitat directa seva és de no haver advertit els nord-

americans dels problemes que estaven a punt de caure'ls al damunt.

Medi natural: En aquest camp la gestió ha quedat mig equilibrada. Bush va sumar punts quan va decidir de nomenar William Reilly al capdavant de l'Agència de Protecció del Medi Ambient, teòricament per pressionar i aconseguir l'aplicació de la "Clear Air Act" (Acta de l'Aire Net). Ara bé, el paper de Bush a la cimera de Rio de Janeiro va ser diplomàticament un desastre i els experts critiquen l'administració republicana, a qui acusen de minar amb noves regulacions l'Acta de l'Aire Net.

Educació: L'arribada de Bush al capdavant de l'administració republicana l'any 1989 va fer pensar que hi hauria el consens necessari entre polítics i educadors per tal d'impulsar una reforma completa de l'ensenyament. La por que el Congrés, en mans dels demòcrates, fes servir la reforma escolar com una arma per a gastar diners del pressupost, i la substitució, l'any 1991, del secretari d'educació Lazlo Cavazos han fet que tot continuï tal com estava.

Política Exterior: George Bush va preparar-se per a ser el líder del món lliure. Els esdeveniments històrics dels últims quatre anys han contribuït a esmicolar aquesta idea. En aquests esdeveniments històrics, Bush ha estat envoltat pel millor equip de política exterior de les últimes administracions. El punt zenital del seu funcionament va ser durant la Guerra del Golf. Si Bush pogués, faria marxa enrere per convocar les eleccions poc després de la fi de la guerra del Golf. Per a Bush qualsevol temps passat ha estat millor.

Josep Morell

Ross Perot, el convidat de pedra

El fenomen polític del multimilionari nord-americà Ross Perot es manté intacte i la seva influència en els comicis presidencials del pròxim 3 de novembre pot ser encara força decisiva. Aquest texà excèntric va llançar el seu últim cop d'efecte anunciant dijous passat que participaria en les eleccions com a candidat independent. Ross Perot afirmava també fa uns dies en una entrevista al diari *Los Angeles Times* que el repte més important que haurà d'afrontar el pròxim president dels Estats Units és la reducció de l'enorme dèficit fiscal, que enguany superarà els 300.000 milions de dòlars.

Gràcies a l'actuació dels anomenats 'voluntaris per Perot', el nom del candidat texà ha estat inclòs en les butlletes electorals dels 50 estats, condició que ell posava com a prèvia per a presentar-se. Si bé Ross Perot va decidir a mitjan juliol de no presentar la candidatura oficial, amb tot ha continuat maniobrant a l'ombra i ha gastat un total de 18 milions de pessetes per mantenir viva la flama d'un fenomen que en pocs mesos va aconseguir el suport de milions de nord-americans. Els seguidors de Perot han continuat recollint signatures fins a aconseguir-ne, en tots els estats, la quantitat necessària per a inscriure'l a les eleccions presidencials. Perot disposa de cinc milions i mig de signatures i els seus seguidors van pressionar perquè es decidís de presentar-se oficialment, tot i la renúncia del juliol quan va assegurar que no podria guanyar, en veure "la revitalització aconseguida pel Partit Demòcrata". Segons les enquestes, encara que Perot no hagués presentat la seva candidatura, podria haver estat votat per prop d'un 15 per cent dels ciutadans.

Ara els seus vots seran decisius per a tombar la balança d'un costat o de l'altre. Ningú creu que Perot pugui ser el pròxim president, però sí que sembla clar que decidirà qui guanyarà. Els vots que Perot pugui prendre a Bush i a Clinton seran els que al final portaran un dels dos candidats a la Casa Blanca.

Un desencís total en la política, la forta crisi econòmica i la preferència d'un canvi dins la Casa Blanca després de dotze anys ininterromputs d'administració republicana expliquen l'extraordinària popularitat del milionari texà i l'èxit de la seva crida.

J. M.